

Силабус навчальної дисципліни

**СПЕЦІАЛЬНА МЕТОДИКА СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВОГО
ОРІЄНТУВАННЯ**

Галузь знань: 01 освіта/педагогіка

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Освітня програма: Олігофренопедагогіка, логопедія. Здоров'я людини.

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, викладання	мова	Спеціальна методика соціально – побутового орієнтування, українська
Тип курсу		Вибіркова компонента
Форма навчання		Денна, заочна
Викладач		Зан Ольга Михайлівна
E-mail:		olha.zan@uzhnu.edu.ua

2. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Методика соціально-побутового орієнтування», належить до циклу дисциплін професійної підготовки бакалаврської освітньо-професійної програми «Олігофренопедагогіка, логопедія. Здоров'я людини» зі спеціальності 016 Спеціальна освіта і має за мету надання студентам знань та вмінь організації навчального процесу.

Пререквізити: Педагогіка загальна та спеціальна. Вікова фізіологія з основами гігієни. Теорія і спеціальна методика виховної роботи. Олігофренопедагогіка з практикумом.

3. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 2	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	4-й	5-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
	7-й	9-й
	Лекції:	
	12	10
	Практичні (семінарські):	
	28	-
Вид підсумкового контролю:	Залік	
	2	2
Форма підсумкового контролю: Залік	Самостійна робота:	
	72	60

4. Мета та завдання курсу

Мета навчальної дисципліни: забезпечення професійної готовності бакалаврів спеціальної освіти до підготовки дітей з порушеннями інтелектуального розвитку до самостійного життя, організації власного побуту, шляхом формування у них відповідних знань та практичних умінь, а також навичок життєвої та соціальної компетентності.

Завдання навчальної дисципліни: методичні: отримати знання про навчання та виховання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку; опанувати знаннями про різні форми, методи, засоби, прийоми викладання СПО дітям з

особливостями у розвитку, що забезпечують творчість та ініціативу в різних видах діяльності;

5. Результати навчання

Програмні компетентності навчання (відповідно до ОПП):	Очікувані результати навчання з дисципліни (відповідно до ОПП):
<p><i>Фахові компетентності спеціальності (ФК):</i></p> <p>(ФК 1) Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з інтелектуальними, мовленнєвими або комплексними порушеннями, в структурі яких є інтелектуальні та/або мовленнєві.</p> <p>(ФК 3) Здатність до застосування психолого-педагогічних, корекційно-методичних та фахових знань щодо навчання дітей з психофізичними порушеннями; вміння відбирати і систематизувати корекційно-педагогічний матеріал з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей тих, хто навчається; здатність застосовувати відповідні методи, прийоми, форми, засоби корекційного навчання і виховання, реабілітації; здатність визначати мету та завдання на кожному етапі корекційно-виховної роботи; визначати лінії співпраці з сім'єю.</p> <p>(ФК 5) Здатність до застосування знань основних видів і технологічних підходів до планування власної професійно-корекційної діяльності з урахуванням індивідуальних і вікових особливостей особи; вміння планувати, організовувати і результативно здійснювати корекційно-</p>	<p>ПРН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.</p> <p>ПРН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</p> <p>ПРН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.</p> <p>ПРН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.</p> <p>ПРН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>ПРН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та</p>

педагогічний процес у дошкільних навчальних закладах та загальноосвітніх навчальних закладах із спеціальним та інклюзивним навчанням; прогнозувати результати корекційного і навчально-виховного процесу як окремого учня, так і класу (групи).

(ФК 8) Здатність оцінити сильні та слабкі сторони розвитку дитини з порушеннями інтелекту, мовлення, комплексними порушеннями, в структурі яких є інтелектуальні та/або мовленнєві, потенційні можливості розвитку різних сторін особистості дітей з такими порушеннями.

(ФК 9) Здатність виконувати корекційну навчально-виховну роботу з профілактики, подолання інтелектуальних, мовленнєвих порушень, затримки психічного розвитку, розладів спектру аутизму, комплексних порушень психофізичного розвитку, в структурі яких є інтелектуальні та/або мовленнєві у навчально-виховному, реабілітаційному процесі незалежно від типу закладу і форми організації навчально-виховної діяльності.

(ФК 10) Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного, соціального, емоційного розвитку вихованців та їхньої суспільної інтеграції на основі цінування їх різноманітності.

(ФК 16) Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання і саморозвитку.

корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами. ПРН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи викладання соціально-побутової орієнтації у спеціальних навчальних закладах.

Тема 1. Значення курсу СПО для побутової орієнтації дітей з інтелектуальною недостатністю.

Загальні форми навчання учнів з вадами інтелекту. Урок СПО: типи уроків; структура уроків; система уроків; планування навчального матеріалу. Сучасні вимоги до уроку: вимоги до плану і конспекту.

Тема 2. Основне призначення та функції практичних занять. Види навчальних екскурсій та вимоги до їх проведення. Види ігор на уроках СПО в ЗЗСО з інклюзивним навчанням. Самостійна домашня робота як одна з організаційних форм навчання СПО.

Тема 3. Дидактичні матеріали для занять СПО, їх призначення та особливості використання у ході навчального процесу; інструкційно-технологічні карти, навчальні таблиці з СПО, особливості застосування їх на заняттях; ігровий матеріал на заняттях СПО, його призначення та особливості використання.

МОДУЛЬ 2. Методика організації навчальних занять з соціально-побутової орієнтації.

Тема 4. Вимоги облаштування кабінету для занять СПО з учнями з особливостями розвитку. Забезпечення необхідною матеріальною базою.

Правила техніки безпеки у кабінеті СПО.

Тема 5. Значення позакласної роботи з СПО: види позакласної; зміст та методика проведення позакласних занять. Складання конспекту позакласного заняття.

Тема 6. Взаємодія з батьками у навчанні СПО учнів з особливостями розвитку. Застосування навичок соціально – побутового орієнтування у повсякденному побуті.

8. Методи навчання

Словесні – лекція, дискусія.

Наочні- демонстрація терапевтичних технік, розгляд наочних таблиць.

Практичні- самостійна робота в парах.

Проблемні – аналіз проблемних ситуацій.

Інтерактивні – лекції-презентації, групові тренінгові заняття.

9. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрації результатів вивчення навчальної дисципліни є:

- виконання письмових завдань;

- відповіді на практичних заняттях;
- виконання індивідуальних завдань з демонстрацією практичних навичок;
- аналітичні звіти, реферати;
- співбесіда за результатами самостійної роботи;
- складання опорних конспектів.

10. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усні відповіді на практичних заняттях, тести з кожної теми, групові завдання.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота, яка включає виконання тестових завдань; підготовка та захист реферату, есе або презентації.

Форма підсумкового семестрового контролю: письмовий залік.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1, 2)

Шкала контролю змістового модулю

Показники	Бали
<u>Змістовий модульний контроль 1, 2:</u> <i>Поточний модульний контроль:</i> Письмове опитування за відповідь за кожне із двох теоретичних питань нараховується по 20 балів, два випадково вибраних варіанти тестових завдань оцінюються по 5 балів кожний (кожний варіант тестів містить по 5 тестів, правильне розв'язання кожного тесту оцінюється в 1 бал) Бали за активність на практичних заняттях береться середній бал за оцінювання усних відповідей і тестових занять з усіх занять, що множиться на коефіцієнт 6 Бали за виконання самостійної роботи: підготовка та захист реферату або презентації за обраною темою;	0-50 0-30 0-20
Загальна оцінка	0 - 100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Бали Критерії оцінки

20	якщо відповідь повна і правильна, з прикладами та поясненнями
15	якщо відповідь по суті правильна, але не повна
10	якщо відповідь обмежується визначенням окремих понять, відсутні приклади та пояснення
5	якщо відповідь обмежується визначенням окремих понять, з помилками
0	якщо відповідь не розкриває суті або не зроблена спроба відповісти на запитання

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль включає наступний вид контролю:
залік.

Залік є заключними підсумковим видом контролю у першому семестрі першого навчального року. До заліку допускаються студенти, що отримали не менше 35 балів як середнє арифметичне за результатами першого і другого змістових модулів.

Студенти, в яких оцінки за результатами середнього арифметичного першого і другого модульних контролів дорівнюють або є вищими за 60 балів, можуть не приймати участі в заліковому контролі, але за бажанням вони можуть покращити свої бали, прийнявши участь в заліку.

Під час заліку здобувач дає письмові відповіді на 2 теоретичних питання, кожне з яких оцінюється по 40 балів відповідно до критерію оцінювання теоретичної підготовленості, та розв'язує два випадково вибрані варіанти тестових завдань, кожний з яких оцінюється в 10 балів. Максимальна оцінка за підсумковий модульний контроль складає 100 балів відповідно до шкали оцінювання національної та ЄКТС.

Нарахування балів за теоретичну підготовленість студентів на підсумковому контролі

Бали	Критерії оцінки
40	якщо відповідь повна і правильна, з прикладами і поясненнями
35	якщо відповідь повна і правильна, але є тільки окремі приклади і пояснення
30	якщо відповідь по суті правильна, але з незначними помилками
25	якщо питання висвітлено правильно приблизно наполовину, є наведені приклади і пояснення
20	якщо відповідь містить правильно висвітлені теоретичні поняття приблизно наполовину, наведені приклади, але відсутні пояснення
15	якщо відповідь обмежується тільки визначенням необхідних понять без пояснень і прикладів
10	якщо відповідь обмежується визначенням окремих понять
5	наявна спроба відповісти на поставлені питання, більшість понять висвітлені з помилками
0	якщо відповідь не розкриває суті або не зроблена спроба відповісти на поставлені запитання

12. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

- Базова:** 1. Дробот Л.С., Мерсіянова Г.М. Соціально-побутове орієнтування учнів допоміжної школи. - К.: Освіта, 1992. – 159 с. 2. Методичні рекомендації до занять із соціально-побутової орієнтації у 5-9 класах допоміжної школи. К.: ІСДО, 1994р.
2. Воронкова В. Социально-бытовая ориентировка учащихся 5–9 классов в специальной (коррекционной) общеобразовательной школе VIII вида: пособие для учителя. – Москва : ВЛАДОС, 2010. – 131 с. 3. Социально-бытовая ориентировка в специальных (коррекционных) образовательных учреждениях VIII вида / Под ред. А.М. Щербаковой. Пособие для учителя. - Москва : ВЛАДОС, 2005. – 147 с. 4. Програма з СПО спеціальної загальноосвітньої школи (5-10 класи). – К., 2004. **Додаткова:** 1. Гаврилов О. Особливі діти в закладі і соціальному середовищі : Навчальний посібник. 2. Коняева Н. П. Воспитание детей с нарушениями интеллектуального развития